

Compositie

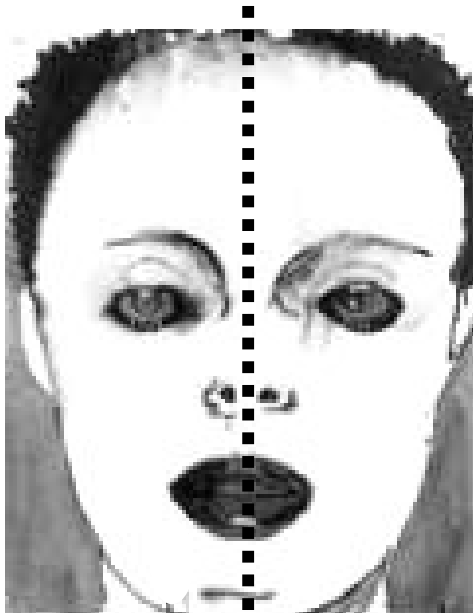
Het woord *compositie* komt van “componeren” en dat betekent: ordenen of samenstellen. Zodra je maar een paar punten op papier gezet hebt, is er al sprake van een compositie.

Als we kijken naar de composities binnen een beeldvlak (tekening of schildering) kunnen de volgende elementen met elkaar een eenheid of compositie vormen:

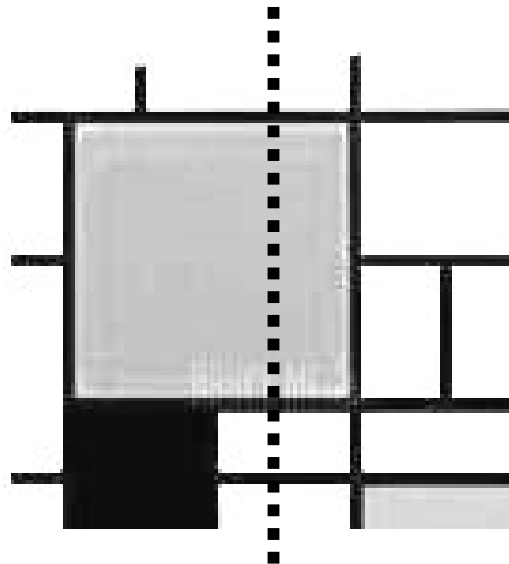
- vormen
- kleuren
- licht en donker

Compositie-grondvorm

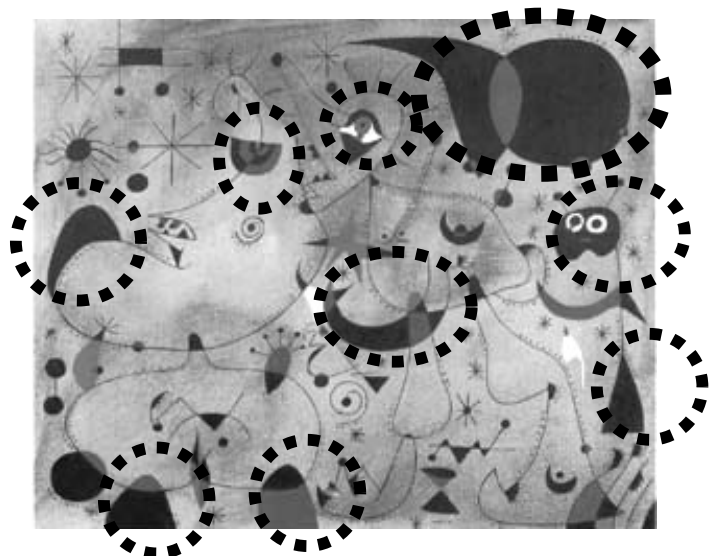
De figuur die de onderdelen van een compositie met elkaar vormen noemen we een compositie-grondvorm. Als we letten op de plaats van de onderdelen van een compositie ten opzichte van elkaar, zien we de volgende compositie-grondvormen:

Symmetrische compositie: de elementen zijn spiegelbeeldig geordend.

A-symmetrische compositie: de elementen zijn NIET spiegelbeeldig geordend.

Verspreide compositie: de elementen zijn verspreid over het beeldvlak.

Centraal compositie: het belangrijkste element is min of meer in het midden (centrum) van het beeldvlak geplaatst.

Overall compositie: alle elementen zijn regelmatig over het beeldvlak verspreid, geen van de elementen krijgt extra nadruk.

Compositie richting

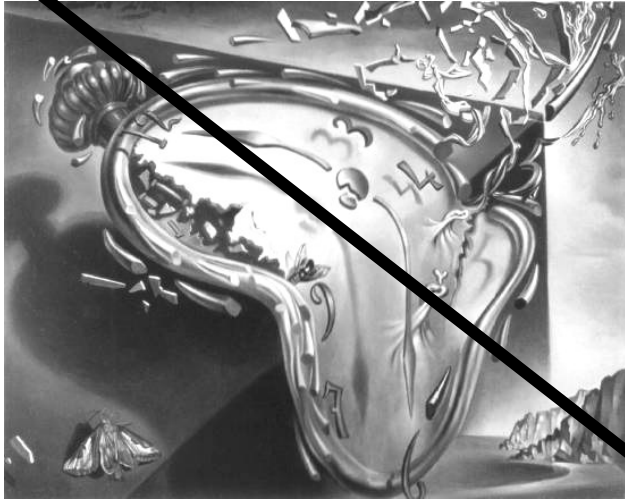
Letten we op de *richting* van de onderdelen van een compositie, dan kunnen we de volgende compositie-grondvormen onderscheiden:

Horizontale compositie: de richtingen van deze compositie zijn voornamelijk horizontaal.

Verticale compositie: de richtingen van deze compositie zijn voornamelijk verticaal.

Diagonale compositie: de richting van deze compositie is voornamelijk schuin (diagonaal)

Driehoekscompositie: de elementen vormen samen een driehoek

Statische compositie

Statisch betekent “stilstaand” of “rust”. In een statische compositie is rust ontstaan doordat de onderdelen van de compositie met elkaar in evenwicht zijn. (afb. 56)

Evenwicht in een compositie krijg je door:

- horizontale en verticale richtingen
- weinig “beweging”
- gelijkmatige verdeling van vormen en kleuren over het beeldvlak
- ontbreken van nadrukkelijke contrasten zoals bijv. licht-donker contrast

Afb. 56: statische compositie

Dynamische compositie

Dynamisch betekent “beweeglijk”.

(afb. 57) In een dynamische compositie

ontstaat beweeglijkheid door:

- diagonale en/of schuine richtingen
- gebogen richtingen
- veel wisselende richtingen
- veel verschillende vormen
- beweeglijke vormen
- kleurcontrasten, zoals opvallende licht-donker contrasten
- ritmische herhaling van vorm, kleur, richting

Afb. 57: dynamische compositie

Kun jij van de onderstaande plaatjes zeggen welke compositie-grondvorm ze hebben?

